

Vaalantie 14
91700 Vaala
Puhelinvaihte (08) 5875 6000
kirjaamo@vaala.fi

28.1.2021

Kansaneläkelaitos
Pohjoinen asiakaspalveluyksikkö
kirjaamo@kela.fi

Diaarinumero: 8/09/2020

Vaalan kunnan lausunto Kela-palveluiden muutosesityksestä Vaalassa

Kansaneläkelaitos suunnittelee muutosta Vaalan Kela-palveluihin 1.4.2021 lähtien, ja pyytää kunnalta kannanottoa Vaalan palvelupisteen (Järvikyläntie 1) korvaamisesta muilla Kelan palvelumuodoilla. Kannanottoa on pyydetty 28.1.2021 mennessä.

Kelan Vaalan toimipisteellä on nyt tarjottu ajanvarauspalvelua yhtenä päivänä viikossa. Asiakaskäyntejä on ollut keskimäärin kaksi viikossa. Vaalassa ei ole muuta asiointipistettä, jossa olisi mahdollisuus saada Kelasta etäpalvelua. Lähin palvelupiste on Oulussa 92 km päässä, jossa tarjotaan asiantuntijapalvelua palveluopastuksena, vuoronumerolla jonottaen, ajanvarauksella tai itsepalvelupäätteellä.

Kansaneläkelaitos suunnittelee, että Vaalan Kelan palvelu nykymuodossaan osoitteessa Järvikyläntie 1 lakkaa 1.4.2021 alkaen. Korvaavat palvelut löytyvät Kelan verkko- ja puhelinpalveluista sekä Kelan Oulun palvelupisteestä. Lisäksi Vaalaan perustettaisiin Kelan asiointipiste kunnan palvelupisteeseen, missä tarjottaisiin myös Kelan etäpalvelumahdollisuutta. Asiointipiste on Kelan ja muiden julkisten organisaatioiden yhdessä ylläpitämä palvelupiste. Sieltä on saatavissa Kelan hakemuslomakkeita ja esitteitä, voi jättää hakemuksen ja saada yleistä opastusta etuuksista sekä Kelan verkkopalvelujen käytöstä. Palvelupisteestä tehtäisiin yhteistyösopimus kunnan kanssa.

Kelan mukaan palvelua voidaan täydentää myös tilapäisillä pop up -palveluilla Vaalassa, jos on tarvetta ja mahdollisuuksia tilan puolesta järjestäytyä. Palvelua tarjottaisiin yhteistyössä Vaalan kunnan kanssa. Palvelun avulla voidaan tarjota tarpeen mukaista läsnäoloa, Kela-palvelun hoitoa ja kumppanuustyötä siellä, missä asiakkaat liikkuvat sekä muutostilanteiden ennakointia. Kelan palveluasiantuntija hoitaa Pop up -pisteessä Kelan palvelutarvekartoitukset, neuvonnan, hakemusten vastaanoton, tarvittaessa hakemusten suullisen vastaanoton, palveluohjauksen ja jatkon varmistamisen.

Lausunto

Vaalan kunta toteaa kannanottonaan, että esitetty palvelumuutos paitsi heikentäisi alueen Kela-palveluita, myös vaikuttaisi negatiivisesti alueen työllisyyteen sekä monipaikkaisen ja paikkariippumattoman työn mahdollistamiseen, eikä sen vuoksi ole kannatettava. Päätöksen vaikutus olisi siten negatiivinen paitsi sitä nimenomaisesti koskevaa palvelua koskien, myös laajemmassa yhteiskunnallisessa kontekstissa.

Väestö on Vaalassa ikääntynyttä – 75 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä on noin 16 prosenttia, ja vuoteen 2030 mennessä heitä on jo neljännes koko väestöstä. Kunta on harvaan asuttu, ja etäisyydet kasvukeskuksiin ovat pitkiä. Vaalan väestön palveluntarpeisiin ei voida vastata pelkästään sähköisillä palveluilla.

Sanna Marinin hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti valtion työtehtäviä tulee organisoida monipaikkaisuutta ja älyteknologian mahdollistamaa paikkariippumattomuutta hyödyntäen. Tavoite ei toteudu, jos fyysiset työpisteet keskitetään kaupunkeihin. Valtion työtehtäviä tulee myös jatkossa sijoittaa ja voida hoitaa myös muualta kuin suurista kaupungeista käsin, ja tähän tulee olla tarjolla myös toimivia tilaratkaisuja.

Kela omistaa osakkeen, jossa sen toimipiste Vaalassa sijaitsee. Kiinteistökustannukset harvaan asutuilla alueilla ovat edullisia verrattuna kasvukeskuksiin, joten monipaikkaisen ja paikkariippumattoman työn mahdollistamiseksi ja edistämiseksi Kelan kannattaisi mieluummin kehittää ja laajentaa Vaalan toimipistettä etätyöpaikkana useammille työntekijöilleen. Valtion eri virastot voisivat tehdä Vaalan kaltaisten toimipisteiden kehittämisessä myös yhteistyötä ja tarjota toimipaikkaa etäyhteyksillä töitä tekeville viranomaisille.

Vaalan kunta toteaa kuitenkin olevansa valmis tekemään Kelan kanssa sopimuksen Kelan asiointipisteestä kunnanviraston palvelupisteessä, mikäli lausuntopyynnössä esitetty palvelumuutos Vaalassa negatiivista välittömistä ja välillisistä vaikutuksista huolimatta toteutuu. Muutostilanteessa väliaikaisiin palveluihin ja muutoksesta viestimiseen tulisi lisäksi panostaa merkittävästi.

Miira Raiskila
Kunnanjohtaja
Vaalan kunta